

MINUTA
celei de-a opta reuniuni a COMITETULUI DE MONITORIZARE
pentru Programul Operațional pentru Pescuit 2007-2013
București
13 decembrie 2011

În data de 13.12.2011 s-a desfășurat în București, Hotel Pullman, sala Beijing, cea de-a opta reuniune a Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional pentru Pescuit 2007-2011. Ședința a fost deschisă la ora 10⁰⁰.

La reuniune au fost prezenți membrii ai Comitetului de Monitorizare și observatorii nominalizați prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 135 din 03.06.2011 privind aprobarea modificării componenței Comitetului de Monitorizare al POP 2007-2013, precum și invitați ai Direcției Generale Pescuit - Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit.

Cu statut de observatori au participat din partea Comisiei Europene, respectiv de la DG MARE, domnul Stephanos SAMARAS - Șef Unitate D3 și domnul Cristian BADIU desk-officer pentru România, iar din partea Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi a României, care este autoritatea de audit pentru POP, doamna Cornelia OANCEA - director.

Reuniunea a fost prezidată de domnul Gheorghe VĂCARU, director general al Direcției Generale Pescuit - Autoritate de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit, în calitate de președinte al Comitetului de Monitorizare.

Agenda reuniunii

- Deschiderea lucrărilor;
- Prezentarea și aprobarea Agendei celei de-a șaptea reuniuni a Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional pentru Pescuit;
- Aprobarea minutei celei de-a șaptea reuniuni a Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional pentru Pescuit;

- Prezentarea Raportului final privind Evaluarea intermediară a Programului Operațional pentru Pescuit în perioada 2007-2010;
- Prezentarea stadiului actual de implementare a Programului Operațional pentru Pescuit;
- Rezultate și lecții învățate din misiunile de audit;
- Stabilirea modului de calcul al primelor pentru:
  - o Prime pentru unitățile de acvacultură care includ protecția și ameliorarea mediului, a resurselor naturale, a diversității genetice, precum și gestionarea peisajului și elementelor tradiționale ale zonelor de acvacultură, care depășesc simpla aplicare a bunelor practici de acvacultură aplicate în mod obișnuit
  - o completarea sprijinului pentru fermele de acvacultură situate în apropierea siturilor NATURA 2000
  - o reafectarea ambarcațiunilor care operează în pescuitul în ape interioare către alte activități în afara pescuitului;
  - o restructurarea organizațiilor de producători.
- Diverse.

Decizii luate

S-a aprobat Minuta celei de a șaptea reuniuni a Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional pentru Pescuit;

S-a aprobat agenda celei de a opta reuniuni a Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional pentru Pescuit;

Desfășurarea reuniunii

1. Deschiderea reuniunii

În deschiderea celei de-a opta reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru Programul Operațional pentru Pescuit, domnul Gheorghe VĂCARU, președintele CMPOP, a salutat prezența la Comitetul de Monitorizare a domnului Stephanos SAMARAS și a domnului Cristian BADIU precum și a domnului Mihail LEONOV consilier personal al ministrului agriculturii.

La această reuniune au participat ca invitați: domnul Florin ALEXANDRU, reprezentant al S.C. SOGES S.p.A. - prestatorul serviciilor de evaluare intermediară a POP, reprezentanți ai următoarelor direcții din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale: juridică, dezvoltare rurală, control și inspecții.

Din cei 30 de membri ai Comitetului de Monitorizare, aprobați prin Ordinul Ministrului nr. 135 din 03.06.2011 în sală au fost prezenți 28 de membrii, dintre care pentru domnul Miron MOLDOVAN a avut mandat de reprezentare doamna Carmen BIDAȘCU.

2. Prezentarea și adoptarea Agendei reuniunii Comitetului de Monitorizare

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, prezintă agenda întrunirii și cele două solicitări primite pentru modificarea ordinei de zi/completarea acesteia, respectiv:

- devansarea în prima parte a reuniunii a prezentării „Stabilirea modului de calcul pentru prime”;
- o prezentare a proiectului „Realizarea unei burse de pește” de către Agenția Națională de Pescuit și Acvacultură.

Membrii Comitetului de Monitorizare au aprobat în unanimitate Agenda reuniunii, cu modificările propuse.

3. Aprobarea minutei celei de-a șaptea reuniuni a Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional pentru Pescuit.

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, solicită membrilor observații la minuta celei de-a șaptea reuniuni a Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional pentru Pescuit din data de 10 iunie 2011, după care supune la vot aprobarea acesteia.

Membrii Comitetului de Monitorizare și-au exprimat acordul în unanimitate votând Minuta celei de-a șaptea reuniuni a Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional pentru Pescuit.

4. Stabilirea modului de calcul al primelor

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, supune discuțiilor un proiect al modului de calcul pentru categoriile de prime care până în acest moment nu au fost luate în calcul de către CMPOP la reuniunile anterioare și sunt menționate în agendă pentru a fi supuse spre aprobare la CMPOP, propunând ca la această ședință să se discute cuantumul/condițiile de acordare a acestor prime și lăsarea la dispoziția membrilor CMPOP o perioadă de 10 zile pentru prezentarea în formă scrisă a comentariilor scrise, iar după reformularea primelor în urma recomandărilor primite, forma finală a acestora va fi transmisă spre aprobare în procedură scrisă.

Prima referitoare la modul de calcul pentru fermele care își propun prin programe speciale de management restricții mai mari în materie de protecția mediului, conform art. 30, punctul 2, lit. (a) din R (CE) 1198/2006 pot beneficia de sprijin prin POP. Solicitățile au venit de la producătorii din acvacultură ale căror ferme nu sunt situate în siturile NATURA 2000 dar impactul păsărilor este la fel de mare ca în aceste situri. În urma discuțiilor cu organizațiile de producători

și cu fermierii care sunt în această situație s-a propus a fi luate în calcul fermele situate la o distanță de 50 km față de siturile NATURA 2000.

Altă categorie de prime luată în considerare este pentru schimbarea destinației ambarcațiunilor de pescuit din apele interioare. În modul de calcul al primei propuse s-a avut în vedere costurile ambarcațiunilor și eventualele costuri pentru modernizarea lor în vederea transformării în ambarcațiuni pentru turism.

A patra categorie de prime supusă aprobării este sprijinirea organizațiilor de producători pentru reorganizare, prevăzute în R(CE) 498/2007 și R (CE) 1198/2006, fiind propus un modul de calcul degresiv pentru trei ani de activitate, stabilind două limite care se iau cumulativ în calcul: valoarea producției și costurile de administrație ale organizației respective.

Domnul Cuzdrioreanu, Asociația RoFish, a solicitat să fie luate în considerare și asociațiile procesatorilor de pește, urmând ca în cele 10 zile disponibile să vină cu un punct de vedere mai elaborat.

Domnul Cristian APOSTOL, Secretar de stat - Ministerul Mediului și Pădurilor, punctează faptul că prin extinderea suprafețelor din acvacultură situate la limita de 50 de km de siturile NATURA 2000, care pot beneficia de prime, atunci s-ar putea acoperi 90% din suprafața țării. Se propune utilizarea unei simulări pentru a vedea ce suprafață va rezulta. De asemenea, trebuie să avem în vedere și ce fonduri mai sunt disponibile pe această măsură.

Domnul Stephanos SAMARAS, DG-MARE - Șef Unitate D3, face câteva comentarii, urmând ca în cca 2-3 săptămâni să vină cu comentarii adiționale pentru aprobarea finală, după consultarea cu colegii de la celelalte unități.

Întrebările și remarcile făcute sunt:

- Care sunt criteriile de eligibilitate specifice în acest context?;
- Valorile de calcul ale primelor nu au destule justificări, iar dacă distanța maximă de 50 de km acoperă o suprafață așa de mare este necesar să avem în vedere că nu vor fi suficienți bani pentru acoperirea eventualelor solicitări;
- Măsura privind organizarea producătorilor trebuie să vizeze toate organizațiile recunoscute de către statul membru; de asemenea menționează faptul că toată corespondența purtată referitoare la recunoașterea acestora de către stat, au fost trimise către CE prin fax sau scrisori, nu prin sistemul informatizat FIDES 3. Se dorește trimiterea documentației /corespondenței prin canalele oficiale recunoscute, astfel încât să nu existe probleme cu recunoașterea acestor organizații, numai astfel se va putea implementa această măsură și va putea fi aplicat criteriul 'organizațiilor recunoscute'.

Domnul Cătălin PLATON, Asociația Națională a Producătorilor din Pescărie ROMFISH, face observația că inexistența pisciculturii în anumite zone duce la inexistența obiectului protecției NATURA 2000. Faptul că studiile făcute arată

faptul că există biodiversitate în fermele piscicole, demonstrează că piscicultura și protecția mediului sunt compatibile 100%. Asociația Națională a Producătorilor din Pescărie a inițiat prin intermediul ANPA, consultări cu Direcția Biodiversitate din cadrul Ministerului Mediului și Pădurilor pentru a putea fi parteneri în procesul de selectare și desemnare a planurilor de management, deoarece în toate formularele standard piscicultura e privită ca vulnerabilitate, această abordare nefiind fair-play, deoarece păsările se vor hrăni întotdeauna din locurile unde este o concentrare mai mare de pește iar într-o fermă piscicolă au asigurate 3 mese de pește/zi, indiferent că este sau nu NATURA 2000.

Domnul Cristian APOSTOL, Secretar de stat - Ministerul Mediului și Pădurilor, menționează faptul că România deține 60% din ceea ce înseamnă biodiversitatea la nivelul Europei. Abordarea unei distanțe maxime de 50 de km față de siturile Natura 2000 este nerealistă, și ar însemna ca toate aceste suprafețe să fie desemnate situri, iar în ceea ce privește impactul financiar, acesta ar fi mare, deoarece în acest fel ar primi subvenții toate amenajările piscicole din țară.

Domnul Florin ALEXANDRU, S.C.SOGES S.P.a., subliniază faptul că este foarte important ca planurile de management ale acestor situri să fie elaborate prin consultarea tuturor celor care au interes în aceste zone. În desemnarea siturilor s-a avut în vedere doar protecția speciilor comunitare, însă trebuiau studiate toate speciile, inclusiv cele piscicole, aspect care este foarte important.

Domnul Lucian SANDA, Federația Organizațiilor de Pescari Delta Dunării, referitor la primele pentru ambarcațiunile care operează în apele interioare în vederea schimbării destinației acestora, solicită lămuriri asupra modului de calcul, de ce acesta nu a rămas ca la nave, așa cum era prevăzut în ghidul acestei măsuri. Costurile pot fi apreciabile deoarece numai un motor de ambarcațiune costă peste 3.000 de euro iar elaborarea actelor pentru schimbarea destinației sunt costisitoare.

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, referitor la discuțiile avute, punctează următoarele aspecte:

- Va fi făcută o simulare pentru a vedea ce suprafață de acvacultură va fi acoperită de fermele situate în apropierea siturilor NATURA 2000.
- Criteriile de eligibilitate specifice se referă la bonitatea solicitantului iar aprobarea acestora este competența AMPOP;
- În ceea ce privește aspectul că fără piscicultură biodiversitatea nu poate exista, dă exemplul României, unde, din cele cca. 220 de specii de pește existente în Europa, la noi în țară au existat cca. 195 de specii;
- La elaborarea planurilor de management trebuie consultați toți operatorii care desfășoară o activitate economică în zonă;
- Referitor la primele pentru ambarcațiunile care operează în apele interioare în vederea schimbării destinației acestora, la baza calculului a stat valoarea medie unei ambarcațiuni care operează în apele dulci din România, precum și eventualele costuri pentru transformarea ei.
- Se vor aștepta propunerile în formă scrisă, până pe 10 ianuarie 2012, ale membrilor CMPOP pentru modificări, cu justificări, în ceea ce privește

modul de calcul al primelor. Acestea vor fi transmise tuturor membrilor și apoi, după elaborarea formei finale a modului de calcul ale primelor, se va urma procedura scrisă a CMPOP pentru aprobarea acestora.

5. Prezentarea proiectului „Înființarea unei burse de pește în județul Tulcea”

Domnul Sorinel MĂNĂILĂ, Președintele Agenției Naționale de Pescuit și Acvacultură, instituție responsabilă cu elaborarea Planului Național Strategic pentru Pescuit al României - documentul fundamental a noului sprijin pentru sector în următoarea perioadă de programare, și-a propus ca din actualul program operațional, având în vedere că România e singura țară care nu are infrastructură de pescuit, să realizeze următoarele obiective:

- o bursă de pește la Tulcea;
- modernizarea a 3 porturi de pescuit la Marea Neagră;
- construirea a 5 puncte de debarcare și 5 adăposturi pescărești la Marea Neagră;
- construirea a 2 piețe de gros, la București și Năvodari;
- un program de instruire pentru pescarii profesioniști;
- un master plan pentru acvacultură;
- un studiu de piață privind consumul de pește;
- un proiect privind promovarea consumului de pește;
- studii pilot privind acvacultura marină;
- un proiect de externalizare privind întărirea capacității administrative a ANPA pentru implementarea proiectelor menționate și a PNS 2014-2020.

La alegerea locației bursei de pește s-au avut în vedere următoarele: activitatea de pescuit din Delta Dunării este practică de peste 1.700 de pescari licențiați cu 1.000 de ambarcațiuni, care pescuiesc anual mai mult de 70% din producția de pește a țării, capturile raportate în ultimii 5 ani au fost cuprinse între 2.000 și 5.000 de tone de pește față de o cotă alocată de 5-6.000 tone de pește. Este imposibilă monitorizarea capturilor având în vedere că sunt 54 de puncte de debarcare, din care doar 4 autorizate sanitar-veterinar, iar prețul de vânzare este mult sub nivelul pieței. De asemenea, deoarece în Delta Dunării sunt 6 instituții de control, se generează confuzie și ineficiență în această activitate, drept pentru care se dorește crearea unui organism unic de control care să fie în administrația ARBDD. Această bursă va fi creată pentru pescari, în sprijinul lor și va fi administrată tot de pescari.

În continuare au fost prezentate aspectele tehnice ale proiectului privind „Înființarea unei burse de pește” de către domnul Bogdan MIHALCĂ, membru în echipa care a elaborat studiul de fezabilitate al proiectului.

Domnul Lucian SANDA, Federația Organizațiilor de pescari Delta Dunării, a făcut următoarele comentarii referitoare la proiectul prezentat:

- în POP figurează ca „*facilități pentru înființarea unei piețe de pește și a bursei electronice de pește*”;

- la elaborarea acestui proiect nu au fost consultate de 2 federații de pescari ;
- se menționează că rămân 14 asociații de pescari; ANPA nu poate impune câte asociații de pescari să rămână;
- cota de pescuit comercial în Delta Dunării a fost de 2.600 t nu de 5.000 t cum a fost menționat;
- infrastructura pentru pescuit a asociațiilor de pescari a fost vizitată de delegații Uniunii Europene în anul 2007 care au fost de acord că funcționează și trebuie îmbunătățită, această infrastructură fiind reprezentată de puncte de debarcare și centre de primă vânzare, din care unele sunt autorizate sanitar-veterinar iar altele au documente de înregistrare sanitar-veterinară;
- plata peștelui către pescari nu se poate face pe carduri având în vedere lipsa bancomatelor din zonă;
- fiecare din asociațiile de pescari, conform modelului prezentat de ANPA în anul 2007, are în componență un punct de debarcare propriu care aparține unei societăți comerciale, pentru a clarifica statutul personal.

Propunerea a fost de înființare a unui punct de debarcare la Tulcea, cu un sistem electronic central, iar pe centrele de primă vânzare să se facă o înregistrare electronică.

Domnul Sorinel MĂNĂILĂ, Președintele Agenției Naționale de Pescuit și Acvacultură, obiectează la comentariile făcute că domnul Lucian SANDA este subiectiv, deoarece dumnealui este proprietarul unei cherhanale în Delta Dunării. Au fost oferite răspunsuri punctuale la observațiile făcute, menționând că au fost consultări cu federațiile de pescari în urma cărora au fost încheiate o minută în care sunt prezentate subiectele agreate.

Domnul Gheorghe Văcaru, președinte CMPOP, a solicitat să fie prezentate comentarii pe acest subiect nu să fie purtat un dialog între cei doi membri ai CMPOP.

Domnul Sorinel MĂNĂILĂ, Președintele Agenției Naționale de Pescuit și Acvacultură, oferă informații referitoare la posibilitatea vânzării electronice a producției de pește din acvacultură, spunând că au fost luate în calcul cantitățile de pește capturate prin pescuit, peștele produs în unitățile de acvacultură, precum și cel pescuit la Marea Neagră. Va putea fi astfel calculat un preț al peștelui funcție de proveniență. De asemenea oferă lămuriri legate de pescuitul la Marea Neagră, respectiv cota alocată de pescuit de cca 4.000 t de șprot și cca. 40 de t calcan, cantități de pește ce pot fi tranzacționate prin bursa de la Tulcea.

Domnul Dan VERBINA, Președintele Federației Organizațiilor de Pescari Delta Dunării, intervine cu sublinierea faptului că bursa este făcută pentru pescari și va fi gestionată prin pescari. Bursa mai suportă îmbunătățiri deoarece cheltuielile de întreținere și transport vor fi foarte mari și acestea vor fi scăzute din ceea ce a produs pescarul. În Spania bursele sunt gestionate cu banii

proveniți de la stat pentru funcționarea organizațiilor de pescari care le gestionează. Pentru bursa propusă trebuie ajuns la un consens pentru ca aceasta să poată funcționa și peste 3 ani.

Domnul Sorinel MĂNĂILĂ, Președintele Agenției Naționale de Pescuit și Acvacultură, propune organizarea de întâlniri, discuții pe acest subiect și specifică faptul că bursa va fi condusă de pescari, nu de proprietarii de cherhana.

Domnul Victor TARHON, Președintele Consiliului Județean Tulcea, a dezvoltat următoarele aspecte referitoare la înființarea bursei de pește:

- Oportunitatea și necesitatea construirii bursei de pește la Tulcea;
- Prezentarea informațiilor referitoare la „*Strategia pentru Delta Dunării*” asumată de guvernul României, prin care se dorește dezvoltarea infrastructurii și îmbunătățirea vieții în Delta Dunării. Documentul amintit are un capitol care vizează necesitatea înființării unei burse de pește, pentru a scoate la lumină cantitățile de pește care alimentează piața neagră;
- Necesitatea efectuării unui studiu privind evaluarea potențialului piscicol din Delta Dunării;
- Profesionalizarea activității de pescar;
- Armonizarea legislației ANSVSA cu cea de la ANPA, cu propuneri concrete care vizează peștele capturat, obținerea unor prețuri corespunzătoare la acesta printr-un sistem practicat în întreaga Europă, respectiv bursa de pește;
- Prezentarea modului de funcționare a bursei din Spania, care reține 10% din contravaloarea peștelui pentru acoperirea cheltuielilor funcționării bursei, de transport al peștelui, etc.
- Delta Dunării este un bun de interes național, peștele este proprietatea statului iar statul este cel care trebuie să vină să reglementeze accesul la această resursă.

Domnul Dan VERBINA, Federația Organizațiilor de Pescari din Delta Dunării, aduce clarificări în ceea ce privește faptul că pescarii pot duce peștele într-unul din cele 3-4 puncte de colectare trecute în permisul de pescuit, iar a doua remarcă este că spre deosebire de exemplul cu Spania unde funcționarea bursei nu e suportată de pescari, pentru funcționarea bursei din România este bine ca subvenția care se va da pentru funcționarea acesteia să provină, în afară de taxele care se iau pescarilor și din alte surse.

Domnul Stephanos SAMARAS, DG-MARE - Șef Unitate D3, face două remarci în legătură cu proiectul discutat, după ce clarifică aspectul legat de faptul că Autoritatea de Management se ocupă de evaluarea cererilor de finanțare și decide oportunitatea unui proiect:

- Acest proiect este bine venit, este oportun și este nevoie de un astfel de proiect, dar să fim atenți la mărimea proiectului; astfel dacă valoarea proiectului va fi de 14-18 milioane euro, aceasta poate fi considerată ca

fiind supradimensionată. În alte țări media pentru o licitație similară este între 3-5 milioane de euro. Exemplul Maltei este edificator, unde cu 3,1 milioane euro a fost construită o bursă pentru 400 de bărci, din care 100 sunt pescadoare. Investițiile trebuie să fie bine proporționate cu nevoile reale ale zonei și cu capturile de pește.

- Alt aspect semnalat în legătură cu gestionarea bursei, este legat de tendința de supraevaluare a cantităților estimate a fi comercializate prin bursa de pește, și sunt cazuri concrete întâlnite, cum ar fi exemplul celor 2 burse de pește din Belgia, care au mari probleme de funcționare. Ca o consecință a problemelor întâlnite, în noul regulament FEP nu mai există posibilitatea finanțării bursei de pește. Bursa propusă trebuie să fie adaptată la realitatea capturilor și la nevoile actuale. Aspectele legate de funcționarea, managementul și gestionarea bursei sunt foarte importante, iar în prezentările făcute nu s-a explicat cum se va face acest lucru și care sunt costurile aferente acestor activități. Exemplul spaniol, acolo unde există una din cele mai mari burse din lume, a avut în vedere o asociație de pescari, însă acolo există un management profesionist. În spatele pescarilor este un manager foarte puternic. Și cu toate că sunt mii de tone de pește care sunt comercializate în cadrul bursei spaniole, încă există probleme de lichidități și de finanțare. Trebuie avut în vedere și faptul că vor fi cantități limitate de pește care vor fi debarcate și tranzacționate în cadrul bursei din Tulcea, iar subvențiile publice naționale sau din Comunitate sunt interzise. Aceste aspecte trebuie studiate foarte bine pentru a angrena un sistem care va merge singur în viitor, iar dacă acest sistem nu merge, regulamentul spune clar că avem dreptul și datoria să recuperăm banii; și într-un final investiția va fi anulată, iar aceasta nu reprezintă o evoluție pe care Comisia și-o dorește. Construcția bursei trebuie făcută pe o bază solidă, în acest sens fiind util un audit temeinic al nevoilor, preliminar începerii investiției. Trebuie investit într-un mod sănătos și corect, nu într-unul megaloman, faraonic și la scară mare.

Domnul Sorinel MĂNĂILĂ, Președintele Agenției Naționale de Pescuit și Acvacultură, a oferit amănunte referitoare la:

- mărimea proiectului, deoarece acest proiect nu poate fi comparat cu alte burse din alte țări. Fiindcă Delta Dunării are un specific aparte, ambarcațiunile de pescuit neputând veni cu peștele direct la bursă, au fost gândite puncte de colectare care vor fi integrate și din punct de vedere informatic. Cu un calcul făcut pentru 5.000 tone de pește tranzacționat pe an, bursa va funcționa.
- Managementul bursei va fi făcut împreună cu asociațiile de pescari. ANPA, ca autoritate a statului, va veghea ca să fie un management profesionist.

Domnul Marian CUZDRIOREANU, Organizația procesatorilor de pește, atrage atenția că proiectul din România nu poate fi comparat cu bursele din Spania și Malta care au fost date ca exemplu.

Pentru ca o bursă să funcționeze trebuie să aibă pește. Având în vedere necesitatea construirii celor 14 puncte de colectare cu o investiție de cca. 500.000 euro/punct, ar rămâne cca. 7 milioane de euro pentru sediul central care este apropiat celor 5 milioane estimate în general pentru o bursă. Bursa nu va funcționa niciodată dacă nu vor fi create aceste puncte de colectare și dacă nu sunt încurajați pescarii. Dacă poate fi sugerat un alt exemplu din Europa, similar cu cel din Delta Dunării, acesta va fi asimilat.

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, punctează faptul că este necesară o bursă de pește, toată lumea vrea să sprijine pescarii și în al treilea rând, dar nu cel din urmă, e ultimul „tren” în care se finanțează o asemenea investiție. În evaluarea proiectului sunt urmărite aspectele legate de analiza cost-beneficiu, adică să fie o investiție profitabilă din punct de vedere economic, precum și managementul acestuia să fie eficient pentru că cinci ani de zile investiția va fi monitorizată. Iar dacă va funcționa în primii 5 ani de zile înseamnă că ulterior nu vor fi probleme legate de acest aspect.

5. Prezentarea Raportului final privind Evaluarea intermediară a Programului Operațional pentru Pescuit în perioada 2007-2010

Domnul Florin ALEXANDRU, expert S.C. Soges S.P.a.- societatea care a efectuat evaluarea intermediară a Programului Operațional pentru Pescuit, a mulțumit tuturor celor care au participat la realizarea acestei evaluări, deoarece au fost discuții îndelungate suportate cu răbdare de către cei intervievați și de grupurile participante.

În urma evaluării au rezultat 48 de recomandări tactice, detaliate în aproximativ 150 de recomandări operaționale. Au fost prezentate recomandările strategice, care sunt în număr de 8:

- în ce privește consumul de pește, concluzia este că așa cum este construit, nu ilustrează suficient cererea de pește și produse din pește și nu poate fi utilizat doar el pentru campaniile de promovare a consumului. Un consum fără a detalia structura sa va conduce aproape cu necesitate la campanii ineficiente și se recomandă introducerea unor indicatori de piață mai rapizi precum și instituirea în prealabil a unui studiu, elaborarea unui studiu al structurii consumului, astfel încât design-ul campaniilor să se realizeze pe această bază;
- impactul social al sprijinului POP nu s-a concretizat foarte bine. Părerea unui student interviat ilustrează mai bine decât 100 de alte calcule și date, despre ceea ce cred persoanele din sector: *„m-am retras de la facultate. Nici unul din colegii mei nu a dorit să își deschidă o fermă de acvacultură sau să lucreze în domeniu. Unul dintre cunoscuții mei lucrează de 6 ani într-o fermă de acvacultură, cu un salariu de șapte milioane de lei pe lună. Ca să se întrețină dă lecții de dans și eu vreau să îmi iau carnet de șofer. Numai așa se mai câștigă.”* Este important,

pentru a avea un impact social real, ca instruirile să fie organizate împreună cu crearea de locuri de muncă. În strategiile flag s-ar putea introduce ca prioritate întreprinderea socială. Întreprinderea socială, înființată pentru scopuri sociale, este unul din piesele importante ale noului pachet reformă a fondurilor de coeziune și fondurilor structurale, astfel încât există o experiență și o predispoziție către așa ceva.

- În ce privește învățământul și instruirea s-a constatat că instruirea nu răspunde întru totul cererii de piață. Au fost înființate multe locuri de muncă prin POP. Există o cerere foarte mare pentru locuri de muncă, inclusiv cu o calificare superioară. În România există 4 universități cu 200 de locuri pe an ce au acest profil, iar pentru învățarea de-a lungul vieții, sunt doar 17 furnizori autorizați, dar niciunul nu cunoștea POP. În total sunt în jur de 500 de persoane instruite pe an. Prin POP până în prezent, a existat un singur curs pentru pentru 100 de participanți. Sunt 3 recomandări importante:
  - o menținerea alocării locurilor în universități prin contactarea Ministerului Educației.

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, a solicitat ca prezentarea să fie mai succintă și să fie prezentate aspectele care vizează pescarii, din cauza timpului limitat deoarece o parte din participanți nu mai pot fi prezenți la dezbateri după ora 15.00.

Domnul Florin ALEXANDRU, S.C.SOGES S.P.a., a continuat expunerea cu următoarele aspecte:

- Referitor la situația sectorului de afaceri din domeniu, aspect foarte important, a fost realizată o cercetare de piață proprie în ceea ce privește cifra de afaceri și profitul. Numărul de firme a scăzut din 2007 până în prezent, în sectorul de procesare. Cifra de afaceri cumulată a rămas practic constantă în termeni nominali, a scăzut în termeni corecți. Profitul net a scăzut și el la primii 20 de procesatori, și cu mare greutate a reușit să rămână constant la primii 10. Rata profitului la primii 10 procesatori a scăzut și ea, astfel încât avem 2 recomandări importante pentru un sector de afaceri în domeniu în declin, în care firmele mai mici au rezistat mai greu:
  - o introducerea clauzei de „hardship” în contracte, iarăși o noutate. Clauza de hardship este foarte folosită în contractele de finanțare, iar recent a fost introdusă și în contractele în care o parte este o autoritate de stat. Constă în aceea că se poate invoca o obligație excesivă față de condițiile normale de profitabilitate ale sectorului respectiv. Acest lucru ar evita punerea unei poveri importante pe umerii procesatorilor, a celor care lucrează în acvacultură, ș.a.m.d., care ar fi nevoiți în cazul în care nu-și respectă indicatorii de profitabilitate să dea banii înapoi din finanțările primite, așa cum se întâmplă chiar zilele acestea cu cei finanțați din SAPARD.

- continuarea sprijinului POP prioritar spre firmele mici, unde am văzut că au rezistat mult mai greu. Aceste date sunt disponibile și în raportul de evaluare.
- În ceea ce privește sprijinirea acvaculturii, s-a constatat că o proporție foarte mare, cca. 25% din investiții, au fost îndreptate către fermele de sturioni, în special, cu tehnologii în hală, care sunt deosebit de scumpe. Pe baza analizei de piață realizată de prestatorul serviciului de evaluare intermediară, se pune întrebarea dacă piața poate să absoarbă producția, și a doua întrebare, în urma interviurilor purtate, dacă există suficiente cunoștințe, nu doar pentru producerea lor ci și pentru comercializarea produselor rezultate. Recomandările sunt legate de elaborarea master-planului de acvacultură dar și de promovarea unor cursuri speciale pentru comercializarea sturionilor, precum și revizuirea bugetului proiectelor.
- Referitor la perspectivele axei 4, analiza
- a condus la rezultatul că strategiile sunt, deocamdată, dificil de aplicat pentru orientarea sprijinului prin POP. Acoperirea este foarte mare, este 182% din alocare. Strategiile sunt voluminoase și nu au bugetele suficient justificate. Prin urmare, recomandările sunt de înlăturare a acestor scăderi, în special revizuirea strategiilor, ca o condiție de acordare a sprijinului, informarea studiilor de caz și antrenarea unei asistențe tehnice pentru sprijinirea axei 4.
- Pentru popularizarea programului se recomandă o atitudine mai activă în ceea ce privește comunicarea și apoi concentrarea pe noile mijloace de comunicare, al căror avânt a trecut probabil neobservat pentru foarte mulți dintre noi. România, oricât ar părea de ciudat, se află într-un plin avânt al comunicării prin internet, inclusiv internet de bandă largă. Deci aceasta a fost o primă recomandare, elaborarea unei strategii de comunicare care să fie și aplicată, utilizarea mai activă a internetului și a doua recomandare este transmiterea de informații către agențiile de știri on-line.
- Referitor la cererile de finanțare, evaluarea acestora are câteva puncte de scădere importante:
  - solicitarea unui număr de acte de conformitate mult prea mare, ceea ce a condus și la o mediană de verificare a conformității de 12 zile, este vorba despre bifarea unei liste cu documente, iar referințele valorii se fac pe baza cunoștințelor personale, de fapt, ale evaluatorului, cunoștințelor de specialitate personale. Se recomandă introducerea etapei de completare a documentelor pentru conformitate numai pentru cererile selectate. Este un exemplu de acest gen la Programul Operațional de Mediu, unde procedând astfel, s-a accelerat mult procedura;

- introducerea etapei de revizie tehnică și bugetară post-maturitate, după selectare cererile de finanțare să poată fi revizuite pentru a evita respingerea în cazurile în care sunt mici greșeli;
  - revizuirea criteriilor de selecție, astfel încât ele să devină doar de două tipuri: de tip da-nu și notare de la 1 la 5 pentru toate criteriile.
- În ceea ce privește Asistența tehnică din 13 milioane de euro au fost utilizate doar cca. 3 milioane euro. Una din cauzele slabei utilizări este obiectivă, fiind vorba de cadrul național al achizițiilor publice ezitant, cu experiența nefastă a Programului Operațional Regional. Se recomandă o instruire în achiziții publice, în care să nu fie preluată și experiența negativă odată cu cunoștințele necesare. Altă recomandare este pentru contractarea de urgență a asistenței tehnice pentru management și studii pregătitoare, atât cât mai pot fi ele de pregătitoare, acum, la jumătatea intervalului.

Domnul Gheorghe MOHANU, Regia Națională a Pădurilor - ROMSILVA: consideră că aceste concluzii nu reflectă realitatea în ceea ce privește efortul făcut de Autoritatea de Management inclusiv de Comitetul de Monitorizare. Acest document nu reflectă realitatea privind acest domeniu de activitate și nu reflectă realitatea nici din România. Exemplul cu interviul luat unui student e inoportun. Se propune refacerea documentului, schimbarea echipei care va revizui acest document și neaprobarea documentului prezentat.

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, precizează că există obligația, conform R(CE) nr. 1198/ 2006, ca Autoritatea de Management să aibă o evaluare intermediară a POP. Documentul, aprobat de Comitetul Director al Evaluării Intermediare, este prezentat spre informare membrilor Comitetului de Monitorizare.

Domnul Stephanos SAMARAS, DG-Mare - Șef Unitate D3, face următoarele precizări în legătură cu subiectul discutat:

- Documentul referitor la evaluarea intermediară a POP trebuie dezbătut, discutat. În legătură cu comentariile și recomandările cuprinse în raport, putem fi de acord sau nu putem fi de acord cu ele. În aceste rapoarte sunt și lucruri bune, iar în prezentarea avută nu s-au prezentat recomandările cheie vis-a-vis de implementarea programului, deși acestea sunt în document.
- Prezintă interes anumite recomandări cheie despre cum se poate îmbunătăți implementarea programului la nivel global,

cum se poate crește sau îmbunătăți funcționalitatea Autorității de Management sau a celorlalte autorități implicate în implementarea POP. Este important ca în Raport să se regăsească propunerile concrete pentru a îmbunătăți situația existentă.

- Deoarece anul viitor se va modifica POP și în special, distribuția banilor pe axe, va fi de folos să fie prezentate opțiunile strategice, la următorul CMPOP, pentru a avea o dezbatere fructuoasă.

Domnul Florin ALEXANDRU, S.C.SOGES S.P.a., completează spunând că sunt detalii la fiecare recomandare făcută, precum și o analiză a repartizărilor pe axe. Recomandările sunt organizate ca un management al schimbării, iar pentru următoarea reuniune CMPOP va fi făcut un „executive summary” doar pentru recomandări.

Domnul Cristian BADIU, DG MARE - Desk officer-ul pentru România, apreciază unele recomandări ca fiind foarte stricte, dure, posibil să fie legitime dacă vor fi fundamentate mai bine. Pe de altă parte sunt informații contradictorii, cum ar fi cele referitoare la producția de caviar - raportul vine cu propunerea să nu se mai finanțeze așa ceva, însă pe de altă parte același raport susține nu există un studiu de piață care să fundamenteze această opțiune. În același timp, exemplul Croației folosit în unele secțiuni ale raportului nu este cel mai fericit deoarece această țară nu este membră UE.

În ce privește recomandările pe fiecare Axă este foarte important să găsim în evaluarea intermediară un răspuns despre *cum* ar trebui schimbate lucrurile.

De asemenea, consultantul sugerează eliminarea indicatorilor la nivel de proiect, iar aceasta duce în mod imediat la întrebarea - cum se vor măsura performanțele la nivel de Program dacă se elimină indicatorii la nivel de proiect? În același timp, la nivel de Program, Raportul menționează că indicatorii existenți sunt complet inutili, însă este de menționat că acești indicatori sunt comuni pentru toate Programele Operaționale, și nu se oferă indicatori alternativi ce ar putea fi utilizați în viitor.

Domnul Florin ALEXANDRU, S.C.SOGES S.P.a., a oferit răspunsuri punctuale la referințele făcute:

- Pentru producția de caviar s-a făcut un sondaj de piață de către evaluator, iar recomandarea este o invocare a principiului

precauției pentru a ne opri înainte de a continua finanțarea acestor proiecte; În ceea ce privește indicatorii de proiect, recomandarea este să fie văzută cu mare atenție valoarea acestora, având în vedere condițiile de recesiune, respectiv să aibă o valoare specifică de la caz la caz;

- Pentru indicatorii de program recomandarea este nu să fie eliminați ci, pentru monitorizarea curentă de zi cu zi, de la lună la lună a programului să fie folosiți și alți indicatori;
- Referitor la cele 50 de recomandări detaliate în cele 150 de subrecomandări, vor fi păstrate cele mai urgente și mai operative.

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, deoarece se are în vedere ca la următorul CMPOP să fie propusă modificarea POP se va ține cont de recomandările făcute în evaluarea intermediară a POP, se vor purta discuții cu prestatorul serviciului de evaluare intermediară a programului pentru clarificarea problemelor ridicate și va fi purtat un dialog cu Comisia.

6. Prezentarea stadiului actual privind implementarea Programului Operațional pentru Pescuit

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, a prezentat stadiul actual al implementării POP, pe axe și măsuri, cererile de finanțare depuse, selectate și contractate, plățile efectuate, probleme întâmpinate.

Contribuția publică se împarte generic în 75% FEP și 25% bugetul de stat, cu excepția măsurii 1.1 pentru care, la ultimul CMPOP din anul 2010, s-a acceptat o cofinanțare de 85% din FEP și 15% buget național.

- Axa prioritară 1 - *Măsuri de adaptare a flotei de pescuit Comunitare:*
  - o Măsura 1.1 - *Încetarea permanentă a activităților de pescuit*, au fost depuse 23 de cereri de finanțare, au fost selectate 10 care au fost și contractate, iar suma contractată a fost deja plătită.;
  - o Măsura 1.3 - *Investiții la bordul navelor de pescuit și selectivitate*, a fost depusă o cerere de finanțare cu o valoare de 288.000 euro;
  - o Măsura 1.5 - *Compensații socio - economice pentru managementul flotei comunitare*, au fost depuse 8 cereri de finanțare, numai pentru solicitarea de compensații de către pescarii care au activat pe nave de pescuit care au fost retrase din activitate, 7 cereri de finanțare selectate și contractate, valoare nerambursabilă de 30.000 euro iar plățile efectuate sunt de 26.000 euro.
- Axa prioritară 2 - *Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură*, cu o alocare de 45% din totalul alocării pentru România
  - o Măsura 2.1. - *Acvacultură*

- Acțiunea 1 - *Creșterea capacității de producție datorită construirii de noi exploatații piscicole*: au fost depuse 163 de cereri de finanțare, selectate: 32, contractate: 31 cu o valoare nerambursabilă de 37 milioane euro, plăți efectuate 3,5 milioane euro; reeșalonările înregistrate pentru cererile de rambursare au fost datorate de întârzierea lucrărilor provocate de dificultățile financiare din acest an;
- Acțiunea 2 - *Variațiile producției datorita extinderii sau modernizării exploatațiilor piscicole existente*: aplicații depuse: 45, selectate: 21, contractate: 18 cu o valoare nerambursabilă de 27 milioane euro, plăți efectuate de 7 milioane euro;
- Acțiunea 3 - *Creșterea cantității de alevini proveniți din crescătorii*: 2 aplicații depuse cu o valoare eligibilă estimată de 10 milioane euro;
- Acțiunea 4 - *Măsuri pentru mediul acvatic*: aplicații depuse: 94, selectate: 48, contractate: 47, cu o valoare nerambursabilă de 16 milioane euro, plăți efectuate de 14 milioane euro.
- Măsura 2.3 - Prelucrarea și comercializarea peștelui: au fost depuse 26 de cereri de finanțare, selectate: 5, contractate: 5 cu o valoare nerambursabilă de 5,8 milioane euro, plăți efectuate de 1,9 milioane euro.
- Măsura 2.4 - Inginerie financiară; prin această măsură se acoperă 80% din gajul cerut de bancă pentru aplicații care solicită credite bancare pentru implementarea proiectelor de investiții.
- Axa prioritară 3 - Măsuri de interes comun
  - Măsura 3.1- *Acțiuni colective* au fost depuse: 9 de cereri de finanțare, selectată: una;
  - Măsura 3.2 - *Protecția și dezvoltarea faunei și florei acvatice*, au fost depuse 3 cereri de finanțare;
  - Măsura 3.4 - *Dezvoltarea de noi piețe și campanii de promovare*, au fost depuse 25 de cereri de finanțare, selectată - una, contractată - una, cu o valoare nerambursabilă de 292 mii euro.
  - Măsura 3.5 - Acțiuni pilot, 5 aplicații depuse cu o valoare eligibilă estimată de 8,3 milioane euro.
- Axa prioritară 4 - *Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești*
  - Măsura 4.1 Dezvoltarea zonelor pescărești, au fost depuse 20 de cereri de finanțare cu o valoare eligibilă estimată de 180 de milioane euro.

Domnul Stephanos SAMARAS, DG-Mare - Șef Unitate D3, face următoarele remarci la nivel global și punctual pe fiecare axă:

- Programul este întârziat, sumele contractate reprezintă 1/3 comparativ cu suma disponibilă, în condițiile în care, în mod normal pentru o implementare corectă, suma angajată trebuia să fie de cca 80-85%. Există

riscul de a se pierde bani din program, risc existent chiar și pentru acest an, deoarece față de aplicațiile de plată trimise Comisiei pentru 23 de milioane euro, pentru a evita pierderea de bani mai este necesară încă o cerere pentru o sumă de 13 milioane euro;

- Măsura 1.1 reprezintă ultima oportunitate de a primi ajutor pentru schimbarea destinației navelor de pescuit, deoarece în propunerea privind noul fond nu mai sunt incluse astfel de prevederi;
- În ceea ce privește modernizarea navelor/ambarcațiunilor de pescuit, acest lucru trebuie să se facă fără a crește abilitatea acestora de a prinde pește. În acest sens, trebuie explicată metodologia prin care vom evalua cererea de finanțare depusă pe această măsură, în vederea eliminării riscurilor de a crește abilitatea navelor de a prinde mai mult pește;
- Pentru axa 2, există obligația ca Autoritatea de Management să creeze un mecanism pentru a monitoriza prețurile și piața pentru proiectele de acvacultură, iar dacă acest mecanism nu este creat rapid se riscă o iregularitate.
- Referitor la măsura de inginerie financiară nu este făcută o analiză dacă acest mecanism funcționează cum trebuie, dacă e nevoie de îmbunătățirea funcționării acestuia;
- Implementarea Axei prioritare 3 este dezamăgitoare, trebuie ca AMPOP să adopte o atitudine proactivă vis-a-vis de potențialele proiecte pe această axă. Prezentarea obiectivelor ANPA vis-a-vis de porturi, locuri de debarcare reprezentau o direcție bună dacă eram în primul an de implementare, dar acum, în al cincilea an de implementare, când încă mai decidem pentru mărimea terenului sau ce porturi pot fi ajutate, timpul a trecut. Dacă nu se iau măsuri operative ca în cca. 3 luni de zile să demareze proiectele de pe această axă și fiecare actor implicat să-și cunoască responsabilitățile, atunci va deveni certitudine că aceste proiecte nu vor demara niciodată.
- Referitor la Axa prioritară 4 să nu se uite că Autoritatea de Audit, când a aprobat sistemul de gestiune și control pentru POP, a pus o rezervă care se referă la faptul că AMPOP trebuie să fie extrem de exigentă în ceea ce privește calitatea structurii și managementul grupurilor. Pentru această axă abordarea este de jos în sus, iar strategia trebuie să vizeze un teritoriu limitat, cu bugete limitate. Dacă vor exista excepții acestea trebuie să fie justificate de calitatea strategiei și de existența unei structuri de management extrem de puternice pentru a putea implementa această strategie. De asemenea, deoarece nu vor putea fi selectate toate grupurile până la finele anului, conform reglementărilor, și deoarece există o nevoie de a cere o prelungire de timp adițional de cca 2-3 luni pentru a selecta strategiile, astfel de derogare trebuie solicitată de la Comisia Europeană până la finele acestui an, cel mai târziu. Este preferabil să existe mai puține strategii, dar bune, decât grupuri cu zone cu risc ridicat și strategii neclare.
- Pentru Axa prioritară 5 este binevenită întărirea capacității administrative a AMPOP, prin recrutarea oamenilor din afară, cât se poate de repede, deoarece în curând trebuie pregătită și următoarea perioadă de programare.

7. Prezentarea rezultatelor misiunilor de audit și a concluziilor acestor misiuni referitoare la activitatea Autorității de Management

Doamna Alina ALEXE, consilier DGP-AMPOP, a prezentat o sinteză a misiunilor de audit din anul 2011, care au fost în număr de patru: două ale Autorității de Audit din cadrul Curții de Conturi a României și două din partea Serviciului de Audit din MADR. Cele două misiuni desfășurate de către Autoritatea de Audit, au fost misiunea de audit privind evaluarea conformității sistemului de management și control care a fost finalizată în 2011 și cel de-al doilea, auditul de sistem, misiunea având ca obiect obținerea asigurării rezonabile asupra bunei funcționări a sistemului de management și control.

Prima misiune de audit s-a finalizat cu acceptarea conformității sistemului, respectiv Anexa XII a R (CE) 498/2007.

A doua misiune de audit a Autorității de Audit s-a finalizat în luna noiembrie, concluzia fiind că sistemul de management și control al POP, la sfârșitul anului 2010, funcționa parțial, fiind necesare îmbunătățiri substanțiale.

Cele două misiuni desfășurate de Serviciul de Audit Intern din MADR au fost pentru evaluarea sistemelor de control intern și auditul implementării POP.

Calificativele primite pentru evaluarea sistemelor de control intern au fost *adecvat, parțial adecvat sau inadecvat*.

Auditul implementării POP s-a făcut structurat pe axele Programului Operațional, Axa 1 a fost considerată că poate fi îmbunătățită, Axa 2 că a fost implementată adecvat, Axa 3 a fost evaluată ca fiind de îmbunătățit dar deoarece există un plan comun cu ANPA practic, acum începe să se implementeze. Axa 4, de asemenea, a fost considerată inadecvată dar având în vedere că activitatea pe Axa 4 a început abia în anul 2011, o evaluare corectă a acestei axe se va putea face abia la anul când se va vedea câte grupuri locale sunt și cum și-au început activitatea. Axa 5 a fost considerată adecvată, iar referitor la condițiile de lucru la nivel central și la compartimentele regionale POP au fost considerate că trebuie îmbunătățite.

O sinteză a constatărilor misiunilor de audit este următoarea:

- insuficiența personalului la nivel central și regional;
- nerespectarea integrală a prevederilor referitoare la informări și publicitate și promovarea insuficientă a POP;
- au existat necorelări între prevederile ghidului solicitanților și a manualelor de procedură;
- nerespectarea anumitor prevederi ale manualelor de procedură pentru implementarea proiectelor finanțate din Axa 5;

- utilizarea de către DG-AMPOP a unor criterii de eligibilitate neaprobată în Comitetul de Monitorizare, cum ar fi: solicitantul nu se află în situații litigioase cu DGP, nu este înscris în registrul debitorilor cu sume neachitate pentru POP, nu are datorii publice restante către bugetele locale, nu are datorii publice restante către bugetul de stat consolidat.
- nu s-a stabilit unitar cursul de schimb valutar, deoarece ghidurile sunt făcute la date diferite și s-a luat ca termen de referință cursul info-euro din luna respectivă.
- în cazul activității de evaluare-selectare efectuată de prestatorul extern, expertul financiar și cel tehnic completează acea listă de punctaje iar activitatea acestora este insuficient verificată de către AM. Aceste recomandări au fost făcute referitoare la activitatea din anul 2010, pentru că în 2011 aceste aspecte au fost rezolvate;
- în ce privește cofinanțarea, care trebuie să o asigure beneficiarul, s-a considerat că declarația pe propria răspundere a beneficiarului, pe care o atașează la cererea de finanțare, este insuficientă;
- aplicarea diferențiată a regulilor privind acordarea compensațiilor, astfel: primele pentru pescari pe măsura 1.5 s-au dat în 12 tranșe iar primele pentru casarea navelor sau pentru acvacultura ecologică sau Natura 2000 s-au dat într-o singură tranșă.
- deficiențe în ceea ce privește modul de aplicare a procedurii de contractare în cazul proiectelor de asistență tehnică.
- lipsa unor liste de verificare a cererilor de plată-rambursare particularizate pentru specificul măsurilor precum și listele de verificare a achizițiilor trebuie să fie particularizate.
- nu există niște raportări sintetice, care să cuprindă absolut toate datele despre o cererea de finanțare de la depunere până la finalizare. Aceste date există în aplicația informatică, atâta doar că ele nu sunt structurate într-un raport.
- în aplicația informatică nu sunt introduse date aferente achizițiilor realizate de beneficiar. Ne-am propus ca până la sfârșitul lunii ianuarie să introducem în aplicație toate dosarele restante.

Pentru implementarea recomandărilor făcute în urma misiunilor de audit, DGP-AMPOP a propus următoarele acțiuni:

- a fost făcută o solicitare pentru suplimentarea personalului la nivel central și regional cu 10 posturi;
- în anul 2012 vor fi tipărite ghidurile solicitantului și vor fi evitate inconsistențele între manuale și ghiduri;
- Directorul General va emite o decizie care să stabilească cursul info-euro, care se va folosi pe tot parcursul anului;
- aplicarea unor reguli unitare privind asigurarea compensațiilor, completarea manualelor de proceduri pentru complexitatea superioară a verificărilor, completarea cu raportări analitice;
- introducerea datelor istorice pe achiziții în SIMPOP până la 15 ianuarie precum și a unor blocaje pe flux, ca să nu se poată trece în pasul următor până când nu este aplicația informatică completată;
- consultarea membrilor Comitetului de Monitorizare dacă este oportună menținerea criteriilor de eligibilitate asiguratorii cum ar fi: solicitantul nu se află în situații litigioase cu DGP - AMPOP, nu este înscris în registrul debitorilor cu sume neachitate, nu are datorii publice restante către bugetele locale, nu are datorii publice restante către bugetul de stat consolidat;
- vor fi consultați membrii Comitetului de Monitorizare cu privire la necesitatea introducerii, ca și condiție obligatorie de acordare a sprijinului financiar, a documentelor suplimentare doveditoare ale capacității de cofinanțare a beneficiarului la momentul depunerii cererii de finanțare, având în vedere condițiile de criză financiară.

Domnul Gheorghe ȘTEFAN, Patronatul Peștelui România, a făcut următoarele comentarii referitoare la activitatea de acvacultură:

- în ceea ce privește Axa 2, Acțiunea 2 modernizarea fermelor existente, fermierii, au depus proiecte în sume rezonabile, față de cei care au depus proiecte pe Acțiunea 1, proiecte foarte mari ca sume, dar foarte mici ca suprafețe și producții care să se realizeze ulterior;
- vis-a-vis de evaluările făcute la cererile de finanțare, utilizarea unei singure firme de evaluare externă, a făcut ca anumite proiecte să nu aibă niciodată finalitate;
- este îngrijorător gradul de absorbție al sumelor alocate prin Fondul European de Pescuit pentru România. Este de datoria tuturor să avem un dialog direct, să discutăm despre ce se face și cum se face, pentru că traversăm de trei ani de zile o criză financiară și nu se știe cât va dura această criză financiară;
- membrii Patronatului Peștelui au făcut proiecte mici și concrete, în special în achiziții de echipamente, pe când, firme poate noi, start up-uri, de care nu s-a auzit de ele în pescăria românească, au aplicat și au proiecte de 2-3 milioane de euro deși au văzut peștii doar în cărți;

- astăzi e mai ușor să produci decât să vinzi și cred că AMPOP împreună cu patronatele din domeniul de acvacultură, cu organizațiile de producători ar trebui să stabilim un plan pentru producția de pește, în funcție de speciile de pește solicitate în România și de prețul acestora;
- este nevoie de investiții care să ducă la o promovare a consumului de pește în România;
- producătorul trebuie să fie preocupat de producție iar pentru promovarea și desfacerea producției să facă contract cu un organism intermediar, fie el bursa de pește de la Tulcea. Bursa de pește trebuie foarte bine dimensionată cu capacitatea de producție din Deltă și în strânsă corelație cu organizațiile de producători.

Dacă producătorii vor fi singurii care vor simți volatilitatea prețurilor peștelui cu siguranță că valoarea investițiilor în România pe proiecte noi va scădea.

Domnul Nicolae DIMULESCU, Director DGP-AMPOP, a făcut următoarele comentarii:

- în 2010 și 2011 s-au recuperat doi ani în care nu s-a făcut nimic: 2008, 2009;
- din nefericire, au fost cazuri în care au fost și greșeli dar sigur că acest lucru era inevitabil având în vedere ritmul de lucru avut;
- AMPOP-ul a făcut eforturi foarte mari să recupereze restanțele din urmă, pe lângă activitatea de zi cu zi, s-a realizat conformitatea sistemului de management, și în același timp s-au refăcut manualele de proceduri și ghidurile.
- am fost de bună credință și atunci când ni s-a spus să facem un lucru, l-am făcut, după aceea, tot instituțiile sau persoanele care ne-au spus să le facem ne-au spus că nu e bine. Întotdeauna controalele care au venit și sugestiile care au venit le-am luat la modul cel mai constructiv posibil;
- ne simțim singuri, nu-i simțim pe cei de la ANPA alături de noi. Din nefericite patronatul e slab și asociațiile sunt slabe și nu s-au consolidat încă pentru a putea fie un sprijin real pentru noi;
- banii pe acvacultură s-au dus, în marea majoritate, pe modernizări și am fost foarte atenți la nivelele de investiții specifice cu care s-a venit. În viitor și la anul o să stabilim nivele de investiții specifice pe fiecare categorii de amenajării piscicole, știind foarte bine că cele care sunt în sistem recirculant sunt mult mai costisitoare sub aspectul mărimii investițiilor specifice.
- Din anul 2008 am afirmat că suma de 100.000.000 euro pentru Axa 4 este foarte mare, însă sigur sumele neutilizate vor găsi în Axa 2 posibilitatea de valorificare.

Am învățat multe și din misiunea de audit de la Autoritatea de Audit și vreau să fiți absolut convinși că echipa aceasta care este, așa cum este ea, își va duce la îndeplinire sarcinile care le are.

Doamna Daniela LORENT, Șef serviciu monitorizare și selecție proiecte, în legătură cu observațiile, recomandările, criticile aduse de către:

- organisme de control;
- alte instituții cu care colaborăm;
- solicitanți, potențialii noștri beneficiari sau beneficiari,

subliniază următoarele aspecte:

- România nu face excepție, asemenea altor state membre, în ceea ce privește divergențele de opinii tehnice între experții Autorității de Management și experții Autorității de Audit. În toate statele membre, la momentul acesta, există probleme de abordare între modul de tratare a criteriilor de eligibilitate pe care Autoritatea de Management și le-a transpus în manualele de proceduri și în ghiduri și modul de tratare din partea Autorității de Audit. Astfel, având exemplul Danemarcei, care pentru a nu avea exemple de proaste practici în ceea ce privește implementarea modernizării la bordul navelor, a fost sistată implementarea acestei măsuri până când se va clarifica din punct de vedere juridic la nivelul Comisiei care este diferența între creșterea capacității de pescuit a navei și capacitatea de a pescui;
- în mod specific Autoritatea de Management pentru Pescuit înregistrează o lipsă acută de personal. Manualele de proceduri impun o succesiune de semnături, iar numărul de semnături care trebuie aplicate pe documentele elaborate este mai mare decât numărul personalului din Autoritatea de Management. Ținând seama de faptul că noi trebuie să respectăm principiul separării funcțiilor în cadrul Autorității de Management este și unul din motivele pentru care ne-am însușit o parte din observațiile pe care le-am primit din partea Autorității de Audit;
- în ceea ce privește Axa prioritară 1, având în vedere că avem un procent de realizare a indicatorilor POP referitori la această axă de 128% la puterea motorului și 111% la tonajul navelor este oportun ca în perioada următoare Autoritatea de Management să deschidă sesiuni având ca subiect acest lucru? Trebuie avut în vedere că aceste capacități pe care România și le-a propus de reducere a capacității de pescuit sunt minimale și, în următoarea perioadă de finanțare, nu se vor mai putea acorda prime pentru casarea navelor.
- în ceea ce privește cererile de finanțare depuse pentru instruirea pescarilor, nu a fost selectată decât o cerere, deoarece acestea erau nejustificate din punct de vedere al grupului țintă, din punct de vedere al curriculei și din punct de vedere al ariei de competențe care se va avea în vedere pentru finanțare;
- la proiectele de investiții au fost întâmpinate următoarele probleme:

- calitatea deficitară a consultanței în domeniu atât în pregătirea aplicațiilor sau a cererilor de finanțare cât și în întocmirea documentelor de plată, de achiziții și mai departe în managementul implementării.
- justificarea dreptului de proprietate sau de folosință al terenului pe care se face investiția;
- proiectele pilot trebuie să aibă elemente inovative, elemente pe care forurile științifice abilitate ale statului membru, care se cheamă România, nu le-au identificat, motiv pentru care măsura 3.5 pentru proiecte pilot nu are aplicații cu finalitate la momentul acesta;
- în cadrul proiectelor de protecție a florei și faunei toate aplicațiile care au fost depuse conțineau de fapt proiecte rejectate din cadrul Programului Operațional pentru Mediu. E adevărat, acțiuni eligibile, activități eligibile, dar în cadrul Programului Operațional pentru Mediu nu pentru pescuit, deci nu vizau componenta noastră;
- pe partea de promovare, deși a fost relativ nesemnificativă în ponderea asistenței tehnice, Autoritatea de Management are în timp real depuse informațiile la zi, pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Un solicitant care dorește să obțină o finanțare, are trei surse de informare: programul operațional, regulamentele comunitare, documentele legislative colaterale implementării și, bineînțeles, informațiile reale pe care le avem pe site-ul Ministerului Agriculturii.

Doamna Cornelia OANCEA, Director la Autoritatea de Audit, precizează că auditul pe care Autoritatea de Audit trebuie să îl exercite anual are ca scop obținerea unei asigurări rezonabile, că Sistemul de Management și Control instituit pentru acest program operațional nu numai că funcționează, dar este eficace pentru a preveni erorile și neregulile și că în cazul apariției acestora acționează eficient pentru a le detecta și corecta.

Nu numai Autoritatea de Management este subiect al verificărilor și nu este singura responsabilă de implementarea în condiții adecvate a acestui program ci s-au efectuat verificări și asupra Agenției de Plată și a Autorității de Certificare din cadrul Ministerului Finanțelor.

Concluziile sunt urmare evaluării efectuate pe perioada anterioară care se oprește la 31 decembrie 2010.

În evaluările făcute s-a folosit ghidul Comisiei Europene care este utilizat de toate Autoritățile de Audit din statele membre precum și metodologia prevăzută în Manualul de Audit al Autorității de Audit.

O evaluare de categoria trei din patru, care nu este favorabilă Autorității de Management, a fost foarte bine instrumentată, au fost parcurse etape, au fost evaluate criteriile stabilite pentru fiecare din cerințele cheie care revin autorităților implicate în gestionarea programului, s-au formulat concluzii pe fiecare cerință cheie, pentru fiecare autoritate și în final s-a ajuns la concluzia pe întregul sistem.

S-au avut în vedere, de asemenea, observațiile Comisiei Europene formulate în urma unei misiuni de audit care a avut loc anul trecut, referitoare la insuficiența personalului alocat pentru verificările de management.

O altă chestiune care a fost atent urmărită și este cea care a afectat în perioada auditată cerința cheie privind evaluarea tehnico-financiară a cererilor de finanțare. Autoritatea de Management a întreprins anumite măsuri anul acesta și a introdus în manualul de procedură niște verificări suplimentare care presupun verificarea calității acestor rapoarte întocmite de evaluatorii externi.

Urmează ca Autoritatea de Management să transmită descrierea sistemului pentru Axa prioritară 4 și toate procedurile și aranjamentele necesare încheiate pentru a putea fi evaluat.

A fost testat modul de funcționare a controalelor pe tot parcursul cererii de finanțare, au fost evaluate proiecte respinse în diferite faze ale procesului de selectare și proiecte respinse pentru care au fost depuse contestații. Concluziile s-au bazat pe aspecte verificate.

În ceea ce privește criteriile de eligibilitate, s-a urmărit ca aceste criterii de eligibilitate să fie foarte clar stabilite, și nu de puține ori am constatat că nu sunt foarte bine reglementate în ghidul solicitantului.

Au fost identificate anumite aspecte legate de modul de utilizare a fondurilor din Axa prioritară 5 - Asistență tehnică, unde am constatat că nu în toate cazurile a fost respectată legislația comunitară și națională privind atribuirea contractelor.

Au fost identificate anumite aspecte care necesită îmbunătățiri și în modul de lucru al Agenției de Plată privind respectarea termenelor privind plățile către beneficiari, deficiențe legate de reîntregirea fondurilor de la bugetul național.

La Autoritatea de Certificare, s-au identificat anumite inconsistențe, anumite deficiențe și, tot la fel, am constatat că au fost certificate anumite cheltuieli care nici măcar nu fuseseră trase din FEP.

Acest audit se va continua, de altfel suntem în curs de finalizare a auditului privind operațiunile, după care va trebui să stabilim o rată a erorii pentru

cheltuielile certificate Comisiei până în prezent și sperăm că acea rată nu va fi atât de ridicată încât să necesite corecții financiare din partea Comisiei. În plus față de aceste inconsistențe și aceste deficiențe identificate, Autoritatea de Management ia măsuri în continuare și a întocmit un plan de acțiune, a cărui implementare o vom urmări în primul trimestru al anului viitor și de asemenea, vom comunica Comisiei modul cum s-au remediat deficiențele.

Domnul Stephanos SAMARAS, DG-Mare - Șef Unitate D3, face următoarele comentarii la discuțiile avute:

- Autoritatea de Management trebuie să facă mai multe eforturi pentru a nu pierde banii. Cu toții avem interesul ca programul să meargă bine, să lămurim împreună cum ne putem îmbunătăți situația pentru viitor și pentru ca să avem o bună implementare a programului;
- Raportul de audit a fost primit de către Comisie pe 25 noiembrie, la 9 zile după aprobarea sistemului de management și control și acoperă anul 2010. Conținutul acestui raport este îngrijorător, în afară de o parte din recomandări pe care nu le împărtășiți sau nu sunt atât de importante, sunt o serie de neajunsuri și iregularități extrem de importante. Desigur că o parte din problemele detectate au fost deja remediate, ne referim la anul 2010, câteva sunt de o importanță minoră dar sunt câteva extrem de serioase pentru care va trebui un plan de acțiune pentru rezolvarea lor, și enumer câteva dintre ele:
  - o critici legate de capacitatea Autorității de Management referitoare la verificările de management;
  - o critici legate de procedurile aplicate pe anumite operațiuni, calcularea metodologiei pentru plăți;
  - o există probleme vis-a-vis de verificarea conformității administrative iar regulile de eligibilitate pentru anumite proiecte nu au fost respectate.
  - o probleme legate de finanțare și de plăți;
  - o probleme legate de procedurile de licitație;
  - o sistemul SIMPOP nu funcționează încă în parametrii favorabili, corecți.

Aceste recomandări făcute de Autoritatea de Audit trebuie rezolvate cât se poate de repede.

Referitor la cazurile de iregularități menționate în raport era și este în continuare de așteptat ca acestea să fie semnalate Comisiei de către Autoritatea de Management. Toate proiectele care fac obiectul acestor iregularități să fie scoase din program și apoi să se ia toate măsurile necesare pentru a recupera fondurile acordate. O iregularitate nu înseamnă neapărat fraudă, poate lua

diferite forme, ar putea fi: o greșeală administrativă, o greșeală de calcul, o greșeală în regulile de eligibilitate, sau poate lua forma de nonaplicabilitate a reglementărilor legate de procedurile de licitație.

Având în vedere aspectele semnalate, precum și importanța sumelor implicate, se va face o analiză detaliată la Bruxelles și se va lua o decizie în acest sens. Nu se dorește o corecție financiară, dar este posibil să se treacă la suspendarea plăților, conform art. 89 din R (CE) nr. 1198/2006, pentru că sunt îndeplinite toate cele trei condiții menționate în articol.

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, precizează că AMPOP este conștient de responsabilitățile sale, neregulile semnalate sunt înregistrate în sistemul informatic SIMPOP și se vor face toate verificările care trebuie făcute pentru evitarea suspendării plăților pentru România

Doamna Alina ALEXE, AMPOP, aduce lămuriri referitoare la aplicația SIMPOP, faptul că datele istorice nu sunt introduse complet în aplicație, nu înseamnă că aplicația nu funcționează, înseamnă că operatorii umani nu au introdus toate datele la zi.

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, a făcut următoarele precizări la discuțiile avute:

- legat de mecanismul de monitorizare a prețurilor și a producției, acesta va fi finalizat și transmis până la sfârșitul anului Comisiei.
- referitor la execuția programului, ultimii ani sunt cei mai grei deoarece nivelul plăților trebuie să fie mult mai mare decât până în prezent;
- în ceea ce privește implementarea axei 4, câteva grupuri care au aplicat cu strategii bune și șanse de reușite. Suntem interesați nu în numărul lor ci în calitatea strategiilor propuse precum și a echipei care este prevăzută să le implementeze.
- la Axa 3, anul 2012 este ultimul an în care se poate aplica având în vedere că sunt investiții complexe care necesită timp pentru implementare. Am luat notă de recomandarea Comisiei Europene de a fixa termene clare pentru aplicație în așa fel încât doritorii să fie "stimulați" pentru a finaliza cererile de finanțare.
- referitoare la evaluarea tehnică și financiară a cererilor de finanțare, au fost introduse îmbunătățiri în acest an.
- având în vedere posibilitatea modificării Programului Operațional pentru Pescuit, la următorul Comitet de Monitorizare vă vom prezenta proiectul pentru noua versiune.

8. Diverse

Domnul Gheorghe VĂCARU, președinte CMPOP, a prezentat Solicitarea Institutului Național de Cercetări Marine pentru necesitatea achiziției unei nave de cercetare ca o garanție a susținerii științifice a sectorului pescăresc la Marea Neagră. O asemenea navă nu este eligibilă propriu-zis sub Programul Operațional de Pescuit, dar, pentru că România este în întregime acoperită de obiectivul de convergență este o prevedere care spune că prin asistență tehnică se pot implementa și măsuri care contribuie la implementarea Politicii Piscicole Comune în statul respectiv și pe baza acestei prevederi se poate finanța și un asemenea proiect. Vom purta în continuare dialog cu Institutul de cercetări pentru detalii privind costurile, timpul de implementare pentru a face, dacă vreți, aranjamentele necesare, în sensul de a face un schimb de scrisori cu Comisia pentru finanțarea achiziționării unei asemenea nave. La următorul Comitet de Monitorizare veți primi forma scrisă a rezultatului, dialogul Autoritatea de Management - Institutul de cercetare - Comisia Europeană.

Ședința Comitetului de Monitorizare s-a încheiat la ora 15⁰⁰.

Prezenta Minută a fost aprobată de către membrii Comitetului de Monitorizare, în data de 03.05.2012, în conformitate cu art. 7 din Regulamentul de organizare și funcționare al Comitetului de Monitorizare pentru Programul Operațional pentru Pescuit.

